

ПРИНЦИПИ САМООРГАНІЗАЦІЇ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ СУСПІЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ

Актуальність теми дослідження. Принцип самоорганізації громадянського суспільства передбачає пріоритетність результатів та об'єктивних напрямів суспільного розвитку над діями і рішеннями органів публічного адміністрування. **Об'єкт дослідження:** Українська держава її управління. Самоорганізація, яка сама по собі ніколи не виникає, а може бути реалізована тільки організаційним шляхом. **Завдання дослідження:** відокремлення ролі і місця самоорганізації в системі державного управління; вплив публічного управління; розуміння організаційної навичок та структури управління, механізмів функціонування адміністративних установ; суспільні процеси у органах влади та інших установах. **Предмет дослідження:** державне управління суспільними процесами. Прот'ягом формування нашої держави, вона подолаала тривалу внутрішню економічну кризу, але майже п'ять років потому потрапила у політичну кризу, яка супроводжувалася різними проблемними ситуаціями, пов'язаними з газом, бензином, цукром. Все це було здійснене державним управлінням та його методами для вирішення поставлених питань. Управління як соціальне явище, створене та адаптоване людьми для вирішення життєвих проблем, є метавизначним - свідомим та продуманим! - організація та регулювання впливу людей на власне та колективне життя. Безпосереднє управління всіма сферами суспільного життя здійснюється державою як суб'єктом управління [1, с. 1]. У цьому випадку державне управління, яке є цілеспрямованою діяльністю органів усіх гілок влади (законодавчої, виконавчої, судової) з розробки та реалізації регулюючих, організуючих та координаційних впливів на всі сфери суспільства з метою задоволення його потреб, змінюється, може виходити за рамки держава. Становлення молодого української держави ускладнюється значним дефіцитом матеріальних і фінансових ресурсів. У цій ситуації, необхідно використати такий ресурс, як самоорганізація державного управління. Вирішення проблеми забезпечення належного рівня управлінської безпеки є своєчасним і необхідним кроком в сучасних умовах для України. Під поняттям «управлінська безпека» пропонується розуміти стан внутрішніх та зовнішніх умов керівника у сфері державного контролю, що нейтралізує або усуває можливість виробництва, прийняття та виконання управлінських рішень, що може призвести до негативних наслідків для держави та суспільства в різних сферах, у тому числі у зовнішній політиці [4, с.23]. Розробка та реалізація Концепції управлінської безпеки (Концепції) в системі державного управління забезпечить її ефективне функціонування та перехід від не завжди ефективного індивідуального мистецтва управління (суб'єктивізму) до сучасних ефективних управлінських технологій (об'єктивізм). При розробці Концепції, на наш погляд, необхідно визначити її змістовні компоненти, до яких необхідно віднести термінологічний засіб; обґрунтування актуальності розробки концепції; цінності, інтереси та переваги безпеки управління; забезпечення безпеки управління; виклики, небезпеки та загрози безпеці управління; охорона об'єктів адміністративної безпеки; Загальна структура системи управлінської безпеки.[6, с.130] Базовою основою для розробки Концепції повинні бути принципи реалізації функцій контролю за діяльністю керівника в системі державного управління. Через те, що контроль застосовується і повинен застосовуватися ефективно для забезпечення досягнення організацією (установою, підприємством) поставлених (або обраних) завдань [3, с. 144]. Реалізація Концепції буде пов'язана, перш за все, з потребою створити контур самоорганізації в системі державного управління, оскільки її відсутність призводить до залежності якості управління від того, наскільки воно належить мистецтву управління управлінням. Сьогодні існує два існуючих варіанти оригінальної організації державного управління соціальним управлінням процесом: із зворотним зв'язком та без негативного зворотного зв'язку, що підтверджується аналізом існуючих результатів. Як показує аналіз, основний принцип управління та управління в нашій державі все ще залишається чинним («За відхиленням»). Принцип контролю та управління («збуренням») застосовується надзвичайно рідко через слабкий розвиток проблеми визнання кризи на ранній стадії їх можливого виникнення. Наслідком такого стану є, як правило, позапланові і навіть значні витрати матеріальних і фінансових ресурсів, пов'язані з усуненням «надзвичайних» ситуацій та відновленням об'єктів [5, с. 65]. Досить простим підтвердженням цього є, наприклад, статистика МНС про надзвичайні ситуації в Україні та статистика видатків бюджету на відновлення об'єктів чих ресурсів. Для самоорганізації державного управління необхідно виконати наступні умови: повинна бути початкова організація системи; поява «нової організації» системи завжди відбувається по замкнутому циклу; коли самоорганізація змінює характеристики та структуру механізмів управління та функціонування системи, в результаті система також змінюється і «вчиться» робити те, що робить, вона не змогла цього зробити; система в різні періоди і за різних зовнішніх умов середовища прагне самовдосконалення не з позиції вдосконалення лише одного показника, а на основі набору показників, що систематично описують загальну мету системи; якщо система не отримує повної інформації про зміну умов навколишнього середовища, вона доповнює її на основі функціонування несприятливих умов або на основі її спостереження протягом деякого періоду до прийняття управлінських рішень [1, с. 314]. Враховуючи значущість самоорганізації та показників управлінської безпеки, як показує реальність, саме якість керівника в системі державного управління, щоб виключити появу слабкої ланки в його обличчі. Представлені якості керівника. Вони включають: рівень знань; здатність вчитися; освід; дисциплінованість; ефективність; воля; рішучість; ініціативність; знання та вміння працювати з людьми; інтуїція; аналітичне мислення; фізичний стан; здатність вирішувати проблеми; досвід роботи на посаді [2, с. 50]. Система адаптивного управління повинна забезпечувати одержання поточної інформації про внутрішній стан об'єкта, тобто ідентифікувати процес; вона повинна порівнювати поточну якість роботи системи з бажаною або оптимальною і на підставі цього ухвалювати рішення так адаптувати систему, щоб якість її роботи наближалася до оптимальної; і, нарешті, вона повинна здійснити відповідну модифікацію, щоб привести систему до оптимального. Ці три функції повинні бути притаманними будь-якій адаптивній системі управління. **Висновки.** Підкреслюю, що концептуальність запропонованого підходу, який потребує реалізації в системі державного управління в Україні з метою забезпечення відповідного режиму управління безпекою. Вплив публічного управління, від якого значною мірою залежить не тільки результат суспільних трансформацій, а й подальша доля соціальної системи, має бути достатньо різноманітним залежно від стадій суспільного розвитку.

Список використаних джерел

1. Эшби У. Р. Принципы самоорганизации // Принципы самоорганизации: Пер. с англ. М.: Мир, 1966. С. 314 – 343.
2. Бир Ст. На пути к кибернетическому предпрятию // Принципы самоорганизации: Пер. с англ. М.: Мир, 1966. С. 48 – 99.
3. Ивахненко А. Г., Зайцев Ю. П., Димитров В. Д. Принятие решений на основе самоорганизации. М.: Сов. радио, 1976. 280 с.
4. Нижник, Н. Контроль у сфері державного управління [Текст] / Н. Нижник, О. Машков, С. Мосов // Вісник Української академії державного управління при Президентів України. 1998. № 2. С. 23–31.
5. Нижник, Н. Сутність поняття «управління» та «керівництво» та їх застосування у державному управлінні [Текст] / Н. Нижник, Г. Леліков, С. Мосов // Вісник державної служби України. 2000. № 2. С. 58–64.
6. Нижник, Н. Співвідношення знань та мистецтва при розробці та вдосконаленні управлінських службіреннь [Текст] / Н. Нижник, С. Мосов, О. Шаптала // Менеджер. 2003. № 2 (24). С. 137–140.